

Motion till riksdagen

1987/88:Fö720

av Birger Hagård (m)

om inrättande av en medalj "För förtjänster om det frivilliga försvaret"

Sverige har levat i fred i snart 175 år. Det kan man knappast tro, när man får se vissa svenska militärer i "full uniform". Man skulle kunna tro, att det rörde sig om ärriga krigshjältar från andra världskriget.

Eventuell beundran av bandmängden över bröstfickan förbyts lätt i en pinsam uppmärksamhet utomlands, när man upplyses om vad denna "embarras des richesses" egentligen symboliserar: mer eller mindre skrivbords- eller, i varje fall, organisationsarbete under fredstida förhållanden. Förvåningen blir måhända ännu större, när vederbörande blir varse, att de flesta dekorationerna icke alls är officiella eller statliga, fastän de i många fall helt imponerande bär Konungens bild. Sverige är nog ganska unikt därvidlag. Kanske ligger problemet däri, att vi numera disponerar så få officiella utmärkelser, som kan balansera mängden av "halvofficiella" eller officiösa.

Det är fråga om en successiv utveckling sedan seklets början och av rännilarna har blivit en stor flod. Det är bättre att stämma i bäcken än i ån, heter det, men man har onekligen ej sett upp i tid.

Följande statistik – och därvid bortses från ordnar och officiella medaljer (motsv.) – belyser förhållandena: I nytrycket 1972 av 1960 års Tjänstereglemente för krigsmakten (TjRK), bil. 8:2, mom. 7, förtecknas "bärbara" svenska förtjänstmedaljer (-tecken), utdelade av ett antal organisationer (motsv.). Tillstånd gavs på den tiden av Kungl. Maj:t, senare av regeringen och är numera delegerat till överbefälhavaren. Jämte tillägg (FFS 1980:9) räknar kol. I 67 utmärkelser (därav uppskattas 36 till kungliga, dvs. i regel med Konungens bild) och kol. II (utmärkelsetecken av lägre valör, då fler än ett slag förekommer inom vederbörande organisation) 13, dvs. inalles 80.

Regeringen utfärdade den 20 april 1983 förordning med tjänsteföreskrifter för försvarsmaktens personal (FFS 1983:31). I anslutning därtill utfärdades den 24 maj 1983 överbefälhavarens kungörelse med tjänsteföreskrifter för försvarsmaktens personal (FFS 1983:32). Motsvarande förteckning med tillägg (FFS 1983:51, 1983:53, 1984:4, 1984:58, TFGnr 860033) återfinnes i bilaga 6:8; punkt 8.1 (försvarsorganisationers "kungliga" medaljer) räknar 21 stycken, punkt 8.2 (dessas andra medaljer jämte 20 mer "civila" kungliga sådana) 55 stycken och punkt 8.3 (lägre "valör" än föregående) 16 stycken. Allt som allt blir det 92 "bärbara" utmärkelser. Summan har alltså stigit. Till och med två regementen (av 49) finns med i samlingen.

Denna inflation i kungliga medaljer ter sig, milt sagt, knappast tillfredsställande. Det borde vara möjligt att ersätta åtminstone de medaljer, som utdelas av de i Frivilligorganisationernas samarbetskommitté (FOS) ingående organisationerna – dock med undantag för Svenska Röda Korset på grund av dess internationella anknytning – med en enda officiell medalj med Konungens bild. En sådan medalj "För förtjänst om det frivilliga försvaret" har stundom diskuterats. Bandet kunde väljas i anslutning till vårt traditionella militära band, dvs. Svärdsordens, med någon särskiljande blå mittrand. Någon form av kvotering mellan de olika organisationerna bör ske och beslutsformen utredas, även om ordenskapitlet skulle kunna omhänderha administrationen.

Mot. 1987/88
Fö720

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag om inrättande av en officiell medalj "För förtjänster om det frivilliga försvaret".

Stockholm den 26 januari 1988

Birger Hagård (m)